

<b>КИНЕЗИТЕРАПИЯ - III курс - Треньорски факултет.....</b>	<b>стр. 2-3</b>
<b>ОБЩИ ГРИЖИ ЗА БОЛНИЯ .....</b>	<b>стр. 4-5</b>
<b>МАСАЖ за I курс - II семестър, летен (част 1).....</b>	<b>стр. 6-8</b>
<b>МАСАЖ за II курс - III семестър, зимен (част 2).....</b>	<b>стр. 9-10</b>
<b>МАСАЖ за II курс – IV семестър, летен (част 3) .....</b>	<b>стр. 11-13</b>
<b>МАСАЖ за III курс – V семестър, зимен (част 4) .....</b>	<b>стр. 14-15</b>
<b>МАСАЖ за III курс – VI семестър, летен (част 5) .....</b>	<b>стр. 16-18</b>
<b>ОСНОВИ НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА - .....</b>	<b>стр. 19</b>
<b>ТЕРАПЕВТИЧНИ ОСНОВИ И СРЕДСТВА НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА .....</b>	<b>стр. 20-21</b>
<b>КИНЕЗИОЛОГИЧНИ ОСНОВИ НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА .....</b>	<b>стр. 22-23</b>
<b>ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ.....</b>	<b>стр. 24-27</b>
<b>КИНЕЗИТЕРАПИЯ В ОРТОПЕДИЯТА И ТРАВМАТОЛОГИЯТА I част .....</b>	<b>стр. 28-29</b>
<b>КИНЕЗИТЕРАПИЯ В ОРТОПЕДИЯТА И ТРАВМАТОЛОГИЯТА II част .....</b>	<b>стр. 30-31</b>
<b>Общи методи за функционални изследвания и оценка в кинезитерапията...стр.</b>	<b>32-34</b>
<b>ПАТОАНАТОМИЯ .....</b>	<b>стр.35-36</b>
<b>ПАТОКИНЕЗИОЛОГИЯ (I част) .....</b>	<b>стр.37</b>
<b>ПАТОКИНЕЗИОЛОГИЯ (II част) .....</b>	<b>стр.38-39</b>
<b>МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И ДЕОНТОЛОГИЯ .....</b>	<b>стр.40</b>
<b>ЛАТИНСКИ ЕЗИК МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ.....</b>	<b>стр.41</b>
<b>МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ – Мобилизация на периферните стави .....</b>	<b>стр.42</b>
<b>МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ - Мускулни техники и тестове за невродинамика.....</b>	<b>стр.43-45</b>
<b>ПАТОФИЗИОЛОГИЯ.....</b>	<b>стр.46-47</b>
<b>Естествени, преформирани физикални фактори и балнеология .....</b>	<b>стр.48</b>
<b>КОНСПЕКТ ЗА ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ ПО ЕПФФ .....</b>	<b>стр.49</b>

## КОНСПЕКТ

### За изпита по КИНЕЗИТЕРАПИЯ - III курс - Треньорски факултет

1. Същност и историческо развитие на кинезитерапията (КТ).
2. Научни и клиничко-физиологични основи на кинезитерапията.
3. Място и роля на кинезитерапията в рехабилитацията. Дозировка на натоварването. Форми и структура на заниманията с кинезитерапия.
4. Спортен травматизъм и микротравматизъм. Видове травми на опорно-двигателния апарат.
5. Влияние на инактивитета върху организма. Възможности на кинезитерапията за ускоряване и подобряване на регенеративния процес при травми на опорно-двигателния апарат.
6. Основни принципи на кинезитерапията при спортни травми.
7. Цел, задачи и обща методика на КТ при травми на опорно-двигателния апарат.
8. Възстановяване на двигателните качества на спортиста след травма.
9. Кинезитерапия при травми в раменната област.
10. Кинезитерапия при микротравматизъм и увреди от пренапрежение в раменната област.
11. Кинезитерапия при травми и микротравматизъм в областта на лакътя и ръката.
12. Кинезитерапия при травми и микротравматизъм в тазобедрената област.
13. Кинезитерапия при травми и микротравматизъм в областта на коляното.
14. Кинезитерапия при травми и микротравматизъм в областта на глезена.
15. Кинезитерапия при фрактури на гръбначния стълб и таза.
16. Кинезитерапия при дископатии и мекотъканни травми на гръбначния стълб.
17. Кинезитерапия при дегенеративни ставни заболявания.
18. Кинезитерапия и спорт при бременност и в послеродовия период.
19. Травми на нервната система в спортната практика. Кинезитерапия при травми на главния и гръбначния мозък. КТ при увреди на периферните нерви.
20. Гръбначни изкривявания – причинни видове.
21. Диагностика и измерване на гръбначните изкривявания. Профилактика на гръбначните изкривявания.
22. Кинезитерапия при гръбначни изкривявания и нарушаване на стойката във фронталната равнина.
23. КТ при гръбначни изкривявания и нарушаване на стойката в сагиталната равнина
24. КТ при деформации на гръдния кош и при плоскостъпие.
25. Кинезитерапия и спорт при възрастни и стари хора.
26. Кинезитерапия при затлъстяване и диабет.

27. Кинезитерапия при бронхиална астма.
28. Кинезитерапия при хипертония и хипотония.

Литература:

1. Попов Н и съавт. Кинезитерапия в спортната практика, НСА-прес, София, 2006
  2. Попов Н, Гръбначен стълб – функционална диагностика и кинезитерапия, НСА-прес, С. , 2002
  3. Levy A, Fuerst M, Sport injury handbook, JW&sons, NewYork, 1993
  4. Michely L, Sports medicine bible, НСpubl, 1995
-

## КОНСПЕКТ

### ОБЩИ ГРИЖИ ЗА БОЛНИЯ – I курс, I семестър 2019/2020 г.

1. Клетвата на Хипократ – същност и анализ.
2. Основни етични правила в здравните грижи.
3. Деонтологични правила в здравните грижи.
4. Система на здравното обслужване на населението. Видове лечебни заведения – класификация.
5. Видове медицинска помощ по териториален обхват.
6. Лечебни заведения за извънболнична помощ, ДКЦ и лаборатории.
7. Лечебни заведения за болнична помощ – класификация, структура и особености.
8. Други лечебни заведения – характеристика.
9. Национална здравна карта. Областни здравни карти.
10. Лечебно заведение за болнична помощ – местоположение, системи на застрояване, видове, структура.
11. Основни медицински специалности.
12. Устройство на болничното отделение.
13. Управление и контрол на лечебните заведения.
14. Персонал в лечебните заведения. Болнично настоятелство.
15. Финансиране на лечебните заведения.
16. Устройство и изисквания на отделението по физиотерапия и рехабилитация. Кабинет по кинезитерапия.
17. Болничен режим – видове. Правилник за вътрешния ред в лечебно-профилактичното заведение.
18. Лечебно-охранителен режим. Работни графици.
19. Специфични особености на медицинския труд.
20. Организация на труда в здравното заведение и болничното отделение.
21. Методи на организацията на работата в отделението. Планиране на работата на кинезитерапевта.
22. Основни диагностични тестове. Документация – история на заболяването, физиотерапевтичен картон на пациента.
23. Хигиенни грижи за болния – същност и значение.
24. Грижи против декубитус. Профилактика и лечение на декубитус.
25. Наблюдение за състоянието на болния – общо състояние и израз на лицето.
26. Наблюдение и грижи за двигателната активност на болния – видове положения, подвижност, вертикализиране, ходене.
27. Пулс – определение. Честота на пулса, ритъм и напълненост на пулса.
28. Напрежение, големина и форма на пулса.

29. Изследване и регистриране на пулса.
30. Кръвно налягане – видове, същност. Нормални стойности на артериалното кръвно налягане.
31. Методи за изследване на кръвното налягане. Правила за изследване.
32. Дишане – видове. Измерване.
33. Превръзки (десмургия). Видове. Правила за налагане на превръзките. Описание на превръзка.
34. Тейп-превръзка, кинезиотейпинг. Видове. Приложение.
35. Инжекции – видове и характеристика. Техника на мускулната инжекция – правила за асептика и антисептика, поставяне на инжекцията.

Литература:

1. Лекционен курс.
  2. Закон за здравето.
  3. Закон за лечебните заведения.
  4. Грижи за болния и сестринска техника. Под ред. на проф. Й. Белоев, МИ АРСО, 2000.
-

## КОНСПЕКТ

по МАСАЖ за I курс - II семестър, летен (част 1), текуща оценка  
2019/2020 г.

### *Теоретична част*

1. История на масажа.
2. Класификация на масажа.
3. Физиологични основи на масажа.
4. Анатомо-физиологични особености на кожата. Физиологично въздействие на масажа върху кожата.
5. Анатомо-физиологични особености на опорно-двигателния апарат - мускули. Физиологично въздействие на масажа върху мускулите.
6. Анатомо-физиологични особености на опорно-двигателния апарат - стави. Физиологично въздействие на ставно-свързочния апарат.
7. Топографо-анатомични области на тялото, посока и брой на масажните линии на частите на тялото.
8. Достъпни мускули за масаж на главата и шията (предна и задна страна).
9. Достъпни мускули за масаж на задната страна на туловището (гръб, седалищна област).
10. Достъпни мускули за масаж на предната страна на туловището (гърдна и коремна област).
11. Достъпни мускули за масаж на горния крайник.
12. Достъпни мускули за масаж на долния крайник.
13. Анатомо-физиологични особености на лимфната система. Физиологично въздействие на масажа върху лимфната система.
14. Анатомо-физиологични особености на сърдечносъдовата система. Физиологично въздействие на масажа върху сърдечносъдовата система.
15. Анатомо-физиологични особености на дихателната система. Физиологично въздействие на масажа върху дихателната система и обмяната на веществата.
16. Анатомо-физиологични особености на нервната система. Физиологично въздействие на масажа върху нервната система.
17. Физиологични промени в организма при прилагане на похватите за поглаждане и изстискване. Основни и допълнителни техники.
18. Физиологични промени в организма при прилагане на похватите за разтриване. Основни и допълнителни техники за разтриване на мускули.
19. Физиологични промени в организма при прилагане на похватите за разтриване. Основни и допълнителни техники за разтриване на стави.

20. Физиологични промени в организма при прилагане на похватите за размачкване. Основни и допълнителни техники.
21. Физиологични промени в организма при прилагане на вибрационните прекъснати и непрекъснати похвати и движения. Техники.
22. Методика и особености на общия и честичния масаж.
23. Методика и особености на хигиенния профилактичен масаж. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
24. Методика и особености на козметичния масаж – лице, тяло. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
25. Апаратен масаж – видове. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
26. Масаж при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат – микротравматизъм. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане, прогноза.
27. Масаж при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат – меки тъкани. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане, прогноза.
28. Масаж при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат – стави и кости. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане, прогноза.
29. Спортен масаж – видове и особености. Методика на тренировъчен и възстановителен масаж. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
30. Спортен масаж – видове и особености. Методика на масажа при предстартови състояния. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
31. Спортен масаж – видове и особености. Методика на масажа при ациклични спортове и спортни игри. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
32. Спортен масаж – видове и особености. Методика на масажа при спортни травми. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
33. Сауна и масаж – особености. Цел, задачи, времетраене, периодизация, курс на прилагане.
34. Хигиенни основи на масажа. Изисквания за помещението и оборудването му. Изисквания към работещия и пациента.
35. Показания и противопоказания за масаж. Намазващи средства

### ***Практическа част***

1. Методика и техники на изпълнение на похватите от поглаждане и изстискване.
2. Методика и техники на изпълнение на похватите за разтриване на мускули.
3. Методика и техники на изпълнение на похватите за разтриване на стави.
4. Методика и техники на изпълнение на похватите от размачкване.

5. Методика и техники на изпълнение на вибрационните похвати (прекъснати и непрекъснати) и движенията.
6. Масаж на гърба.
7. Масаж на лумбо-сакралната област и седалището.
8. Масаж на долния крайник - бедро и коленна става (задна страна).
9. Масаж на долния крайник - коленна става, подбедрица (задна страна),
10. Масаж на долния крайник - глезена област и ходило (стъпална част).
11. Масаж на долния крайник - ходило (дорзална страна) и глезена област.
12. Масаж на горния крайник - ръка и китка.
13. Масаж на горния крайник - предмишница и лакътна става.
14. Масаж на горния крайник - мишница и рамо.
15. Масаж на гръдната област.
16. Масаж на коремната област.
17. Масаж на главата и раменния пояс от ИП - лег.
18. Масаж на главата и раменния пояс от ИП - седеж.
19. Методика на общия масаж (по задание от преподавателя).
20. Методика на частичен масаж (по задание от преподавателя).
21. Методика на възстановителен спортен масаж.
22. Методика на масаж при предстартова апатия.
23. Методика на масаж при предстартова треска.
24. Методика на масаж при „хладна кожа“.

#### ЛИТЕРАТУРА:

1. Горанова, З., Г. Маркова-Старейшинска, Д. Крайджикова - Масаж (Учебник НСА). Изд. печатна база НСА, С., 1994, 1999.
  2. Желев, В. Масаж. Основи, класификация, видове. АВАНГАРД ПРИМА, С., 2011.
  3. Лекционен курс по масаж.
  4. Електронни издания и статии в интернет-мрежата.
-



## КОНСПЕКТ

по МАСАЖ за II курс - III семестър, зимен (част 2), текуща оценка

2019/2020 г.

### *Теоретична част*

1. Сегменторефлекторен масаж – характеристика, класификация, особености.
2. Специфично изследване (тестове) в рефлекторния масаж. Характеристика, реакции и анализ на находките.
3. Показания и противопоказания за лечебен масаж при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат.
4. Показания и противопоказания за лечебен масаж при заболявания на централната и периферната нервна система.
5. Показания и противопоказания за лечебен масаж при заболявания на сърдечносъдовата система.
6. Показания и противопоказания за лечебен масаж при заболявания на храносмилателния тракт и при обменни заболявания.
7. Показания и противопоказания за лечебен масаж при заболявания на дихателните органи и заболявания на женската полова система.
8. Показания и противопоказания за лечебен масаж при кожни заболявания и в постоперационния период.
9. Техники на рефлекторния масаж.
10. Сегменторефлекторни зони – описание. Методика на масажа – части и специфика.
11. Методика на масажа на окципито-цервикално-торакалната зона (горен сегмент).
12. Методика на масажа на торакалната зона (гръден сегмент).
13. Методика на масажа на лумбо-сакралната зона (долен сегмент).
14. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на гръбначния стълб.
15. Методика на рефлекторен масаж при лумбо-сакрален радикулит.
16. Методика на рефлекторен масаж при исшалгия.
17. Методика на рефлекторен масаж при травма и заболяване на раменната става.
18. Методика на рефлекторен масаж при травма и заболяване на лакътната става и предмишницата.
19. Методика на рефлекторен масаж при травма и заболяване на тазобедрената става и бедрото.
20. Методика на рефлекторен масаж при травма и заболяване на колянната става и подбедрицата.
21. Методика на рефлекторен масаж на главата (главоболие и депресия).
22. Теоретични основи на китайския масаж. Видове китайски масаж. Показания и противопоказания.
23. Учението за ИН и ЯН – относно природата и човешкото тяло.

24. Учение за енергийните канали. Описание на 3-те ян канала на горния крайник.
25. Учение за енергийните канали. Описание на 3-те ин канала на горния крайник.
26. Учение за енергийните канали. Описание на 3-те ян канала на долния крайник.
27. Учение за енергийните канали. Описание на 3-те ин канала на долния крайник.
28. Техники на китайския масаж. Класификация. Видове и особености.

### ***Практическа част***

1. Методика на масаж на горен сегмент.
2. Методика на масаж на торакален сегмент.
3. Методика на масаж на долен сегмент.
4. Методика на рефлекторен масаж при главоболие.
5. Методика на рефлекторен масаж при дихателни заболявания.
6. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на сърцето.
7. Методика на рефлекторен масаж при чернодробни заболявания.
8. Методика на рефлекторен масаж при бъбречни заболявания.
9. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на стомаха.
10. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на панкреаса.
11. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на червата.
12. Методика на рефлекторен масаж при заболявания на половата система и тазовото дъно.
13. Китайски масаж – триещи техники (мо`ца`фа).
14. Китайски масаж – махаловидни техники (бай`дун`фа).
15. Китайски масаж – натискови техники (дзи`я`фа).
16. Китайски масаж – вибрации (джън`доу`фа).
17. Китайски масаж – движения (яо`фа).
18. Топография на каналите на главата.
19. Топография на каналите на горния крайник.
20. Топография на каналите на туловището (предна страна).
21. Топография на каналите на туловището (задна страна).
22. Топография на каналите на долния крайник.
23. Топография и техника на масаж на 10 най-често използвани активни точки.

### **ЛИТЕРАТУРА**

1. Горанова, З., Г. Маркова-Старейшинска, Д. Крайджикова. Масаж. С., ИПБ при НСА, 1992.
2. Горанова, З. АНМО- китайски лечебен масаж. С., ИПБ при НСА, 1994.
3. Горанова, З. Атлас по китайски точков масаж (Шаолинска школа). С., ИПБ при НСА, 1995.
4. Желев, В. Масаж. Основи, класификация, видове. АВАНГАРД ПРИМА, С., 2011.
5. Лекционен курс.
6. Електронни издания и статии в интернет-мрежата.

## КОНСПЕКТ

### По МАСАЖ за II курс – IV семестър, летен (част 3) – текуща оценка 2019/2020 г.

#### Теория

1. Китайски масаж - особености. Показания и противопоказания. Принципи за прилагане.
2. Класификация на китайския масаж. Различията между класическия европейски и китайския масаж.
3. Техники на китайския масаж – махаловидни (бай` дун), триещи (мо` ца), натискови (дзи`я).
4. Техники на китайския масаж – вибрационни (джън` дун), ударни (коу` дзи), движения (хоу` дун).
5. Теоретични принципи - учение за енергийните канали и колатералите.
6. Топография на основните канали на човешкото тяло – 3-те ян-канала на горния крайник (начална и крайна точка, външен ход, функция).
7. Топография на основните канали на човешкото тяло – 3-те ян-канала на долния крайник (начална и крайна точка, външен ход, функция).
8. Топография на основните канали на човешкото тяло – 3-те ин-канала на горния крайник (начална и крайна точка, външен ход, функция).
9. Топография на основните канали на човешкото тяло – 3-те ин-канала на долния крайник (начална и крайна точка, външен ход, функция).
10. Китайски масаж – теоретични принципи - учение за активните точки.
11. Класификация на активните точки според местоположението им. Методи за локализация на активните точки.
12. Най-често използвани активни точки на главата и горния крайник. Описание на 10 най-често използвани точки – локализация, техники за въздействие, индикации.
13. Най-често използвани активни точки на задната част на туловището. Описание на 10 най-често използвани точки – локализация, техники за въздействие, индикации.
14. Най-често използвани активни точки на предната част на туловището. Описание на 10 най-често използвани точки – локализация, техники за въздействие, индикации.
15. Най-често използвани активни точки на долния крайник. Описание на 7 най-често използвани точки – локализация, техники за въздействие, индикации.
16. Методика на частичен китайски масаж. Масаж на глава, шийна област, раменен пояс – особености, активни точки, масажни линии и последователност. Времетраене, лечебен курс, прогноза.
17. Методика на частичен китайски масаж. Масаж на гърди и корем, гръб и пояс – особености, активни точки, масажни линии и последователност. Времетраене, лечебен курс, прогноза.

18. Методика на частичен китайски масаж. Масаж на горния и долния крайник – особености, активни точки, масажни линии и последователност. Времетраене, лечебен курс, прогноза.
19. Методика на общ профилактичен китайски масаж – последователност, активни точки, масажни линии, особености.
20. Методика на китайски масаж за отслабване – последователност, активни точки, масажни линии, особености.
21. Методика на козметичен китайски масаж – последователност, активни точки, масажни линии, особености.
22. Точков масаж при най-чести двигателни нарушения – обща психическа и физическа отпадналост (стр. 199); болки в поясната област при клякане (стр. 210); скована шия, тортиколис (стр. 213).
23. Точков масаж при най-чести двигателни нарушения – болки в горните крайници след вдигане на тежки предмети (стр. 216); болки в рамото (стр. 245); болки в тялото при промяна на времето (стр. 262).
24. Точков масаж при най-чести двигателни нарушения – болки в поясната област при влажно и студено време (стр. 268); крампи на мускулите на ходилото (стр. 279); крампи на прасцевия мускул при спортна дейност (стр. 287), болки в лакътната област при спортна дейност (стр. 291).
25. Масаж с вендузи – същност и особености. Видове вендузи Показания. Техника и методика – времетраене, курс на лечение.
26. Масаж с вендузи при най-чести състояния – болки в гърба, лумбо-сакралната област, артроза на ставите.

### ***Практика***

1. Методика на китайски масаж на главата, раменния пояс.
2. Методика на китайски масаж на горния крайник.
3. Методика на китайски масаж на гръдната област.
4. Методика на китайски масаж на корема.
5. Методика на китайски масаж на предната страна на долния крайник.
6. Методика на китайски масаж на задната страна на туловището – раменен пояс, гръб и пояс.
7. Методика на китайски масаж на седалищната област.
8. Методика на китайски масаж на задната страна на долния крайник.
9. Методика на точков масаж на 7 най-често използвани активни точки на главата.
10. Методика на точков масаж на 7 най-често използвани активни точки на предната част на туловището.
11. Методика на точков масаж на 7 най-често използвани активни точки на задната част на туловището.
12. Методика на точков масаж на 7 най-често използвани активни точки на горния крайник.

13. Методика на точков масаж на 7 най-често използвани активни точки на долния крайник.
14. Методика и техника на масаж за отслабване.
15. Методика и техника на козметичен масаж на лицето.
16. Методика и техника на масаж с вендузи при целулит.
17. Техника и методика на масаж с вендузи при болки в гърба.
18. Техника и методика на масаж с вендузи при болки в хумеро-скапуларната област.
19. Техника и методика на масаж с вендузи при болки в лумбо-сакралната област.
20. Техника и методика на масаж с вендузи при болки в коленната област.
21. Точков масаж при обща психическа и физическа отпадналост (стр. 199) и болки в поязната област при клякане (стр. 210).
22. Точков масаж при скована шия, тортиколис (стр. 213) и при болки в горните крайници след вдигане на тежки предмети (стр. 216).
23. Точков масаж при болки в рамото (стр. 245) и при болки в тялото при промяна на времето (стр. 262).
24. Точков масаж при болки в поязната област при влажно и студено време (стр. 268) и при крампи на мускулите на ходилото (стр. 279).
25. Точков масаж при крампи на прасцевия мускул при спортна дейност (стр. 287) и при болки в лакътната област при спортна дейност (стр. 291).

#### ЛИТЕРАТУРА:

---

1. Горанова, З., Г. Маркова-Старейшинска, Л. Крайджикова - Масаж (Учебник НСА). Изд. печатна база НСА, С., 1994, 1999.
  2. Горанова, З. Анмо - Китайски лечебен масаж. ИПБ - НСА, С., 1994.
  3. Горанова, З. Атлас по китайски точков масаж (Шаолинска школа). ИПБ - НСА, С., 1995.
  4. Лекционен курс
  5. Електронни издания и статии в интернет мрежата
- 
-

## КОНСПЕКТ

по МАСАЖ за III курс – V семестър, зимен (част 4) – текуща оценка

2019/2020 г.

### *Теоретична част*

1. Теоретични основи на китайския масаж. Учение за дзан`фу органите – дзан-сърце, дзан-бял дроб.
2. Теоретични основи на китайския масаж. Учение за дзан`фу органите – дзан-черен дроб, дзан-далак.
3. Теоретични основи на китайския масаж. Учение за дзан`фу органите – дзан-бъбрек.
4. Древнокитайски масаж за дълголетие. Превантивен масаж за петте сетивни органа (у`гуан) – очи, уши, нос, език, устна кухина.
5. Древнокитайски масаж за дълголетие. Превантивен масаж на лицето. Масаж при лицева пареза и възпаление на устната кухина. Масаж на косата.
6. Древнокитайски масаж за дълголетие. Превантивен масаж на зъбите, при умора на очите. Масажна техника „Сухо миене на очите“.
7. Древнокитайски масаж за дълголетие. Превантивен масаж при късогледство, далекогледство, преумора на очите и катаракта.
8. Древнокитайски масаж за хармонизиране на функцията на петте дзан-органа.
9. Древнокитайски масаж за хармонизиране на енергийните канали.
10. Древнокитайски масаж при затлъстяване.
11. Техника на китайския масаж при хипертония – най-често използвани активни точки.
12. Методика и техника на китайския масаж при хипертония.
13. Техника на китайския масаж при хипертония - самомасаж.
14. Техника на китайски масаж при увреда на централния двигателен неврон (инсулт) – най-често използвани активни точки.
15. Методика и техника на китайски масаж при увреда на централния двигателен неврон (инсулт).
16. Техника на китайски масаж при увреда на централния двигателен неврон (инсулт) – самомасаж.
17. Техника на китайски масаж при диабет – най-често използвани активни точки.
18. Методика и техника на китайски масаж при диабет.
19. Техника на китайски масаж при диабет – самомасаж.
20. Профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците – видове синдроми.
21. Профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците – най-често използвани активни точки.
22. Методика и техника на профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците.

23. Профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците – самомасаж.

### **Практическа част**

1. Методика и техника на китайския масаж при хипертония – глава и шийна област.
2. Методика и техника на китайския масаж при хипертония – крайници и туловище.
3. Методика и техника на китайски масаж при увреда на централния двигателен неврон (инсулт) – глава, шийна област и гръб.
4. Методика и техника на китайски масаж при увреда на централния двигателен неврон (инсулт) – четирите крайника.
5. Методика и техника на китайски масаж при диабет – глава.
6. Методика и техника на китайски масаж при диабет – коремна област.
7. Методика и техника на китайски масаж при диабет – гръбна и поясна област.
8. Методика и техника на китайски масаж при диабет – долни крайници.
9. Методика и техника на профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците – глава, гръбначен стълб и лумбо-сакрална област.
10. Методика и техника на профилактичен китайски масаж за оздравяване на бъбреците – долната част на коремната област.
11. Методика на древнокитайски масаж за хармонизиране на функцията на петте дзан-органа.
12. Методика на древнокитайски масаж за хармонизиране на енергийните канали.
13. Методика на древнокитайски масаж при затлъстяване.

### **Литература**

1. Горанова, З., Г. Маркова-Старейшинска, Д. Крайджикова. Масаж. С., ИПБ при НСА, 1992.
  2. Горанова, З. АНМО- китайски лечебен масаж. С., ИПБ при НСА, 1994.
  3. Горанова, З. Атлас по китайски точков масаж (Шаолинска школа). С., ИПБ при НСА, 1995.
  4. Желев, В. Масаж. Основи, класификация, видове. АВАНГАРД ПРИМА, С., 2011.
  5. Лекционен курс.
-

# К О Н С П Е К Т

## По МАСАЖ за III курс – VI семестър, летен (част 5) – изпит 2019/20 г.

### *Теоретична част*

1. Китайски масаж - особености. Показания и противопоказания. Принципи за прилагане.
2. Класификация на китайския масаж. Различията между класическия европейски и китайския масаж.
3. Техники на китайския масаж – махаловидни (бай` дун), триещи (мо`ца), натискови (дзи`я).
4. Техники на китайския масаж – вибрационни (джън` дун), ударни (коу` дзи), движения (хоу` дун).
5. Китайски масаж – теоретични принципи - учението за ин и ян.
6. Китайски масаж – теоретични принципи - учението за енергията ци и петте природни феномена/елемента.
7. Китайски масаж – теоретични принципи - учението за дзан`фу органите.
8. Китайски масаж - теоретични принципи - учение за енергийните канали и колатералите.
9. Китайски масаж – теоретични принципи - учение за активните точки.
10. Методика на масаж при болка в шийната област - последователност, активни точки, масажни линии, движения, особености.
11. Методика на масаж при болка в поясната област - последователност, активни точки, масажни линии, движения, особености.
12. Детски китайски масаж – особености. Профилактичен масаж за ранната детска възраст – последователност, активни точки, масажни линии (от I до VIII упражнение).
13. Детски китайски масаж – особености. Профилактичен масаж за ранната детска възраст – последователност, активни точки, масажни линии (от IX до XVI упражнение).
14. Детски китайски масаж – особености. Профилактичен масаж за предучилищна възраст – последователност, активни точки, масажни линии (от I до VI упражнение).
15. Детски китайски масаж – особености. Профилактичен масаж за предучилищна възраст – последователност, активни точки, масажни линии (от VII до XII упражнение).



16. Аурикуломасаж - превантивен масаж на ушите – особености, части на ухото.  
Активни точки и зони.
17. Аурикуломасаж – методика на самомасаж. Техника и последователност – масаж на лобулуса и предната повърхност на ухото.
18. Аурикуломасаж – методика на самомасаж. Техника и последователност – масаж на задната повърхност на ухото и специални допълнителни техники за определени състояния.
19. Масаж на ходилата – специфични зони на стъпалната част на ходилата (дясно и ляво).
20. Масаж на ходилата – специфични зони на гръбната страна на ходилата, глезената област и подбедрицата.
21. Масаж на ходилата – принципи, техники и методика на профилактичния масаж.
22. Масаж с пластина (Гуа`ша) – същност и особености. Техника и последователност на общата методика на масаж.
23. Масаж с пластина (Гуа`ша). Техника и последователност на методиката при най-чести заболявания.

### ***Практическа част***

1. Техника и методика на масаж в шийната област.
2. Техника и методика на масаж в поязната област.
3. Детски китайски масаж за ранната детска възраст - от I до VIII упражнение.
4. Детски китайски масаж за ранната детска възраст - от IX до XVI упражнение.
5. Детски китайски масаж за предучилищната възраст - от I до VI упражнение.
6. Детски китайски масаж за предучилищната възраст - от I до VI упражнение.
7. Детски китайски масаж за предучилищната възраст - от VII до XII упражнение.
8. Аурикуломасаж – техника и методика на предната повърхност на ухото.
9. Аурикуломасаж – техника и методика на задната повърхност на ухото и специални техники за определени състояния.
10. Методика на профилактичен масаж на ходилата на стъпалната част.
11. Методика на профилактичен масаж на гръбната част на ходилата, глезената област и подбедрицата.
12. Методика на профилактичен масаж на подбедрицата.
13. Методика на самомасаж на ходилата при обща умора.

14. Масаж с пластина (Гуа`ша) при болки в шийната област.
15. Масаж с пластина (Гуа`ша) при болки в гърба.
16. Масаж с пластина (Гуа`ша) при болки в лумбо-сакралната област.
17. Масаж с пластина (Гуа`ша). Техника и последователност на методиката при болка в тазобедрената става.
18. Масаж с пластина (Гуа`ша). Техника и последователност на методиката при главоболие.

#### ЛИТЕРАТУРА:

---

1. Горанова, З., Г. Маркова-Старейшинска, Л. Крайджикова - Масаж (Учебник НСА). Изд.печатна база НСА, С., 1994, 1999.
  2. Горанова, З. Анмо - Китайски лечебен масаж. ИПБ - НСА, С., 1994.
  3. Горанова, З. Атлас по китайски точков масаж (Шаолинска школа). ИПБ - НСА, С., 1995.
  4. Лекционен курс
  5. Електронни издания и статии в интернет мрежата
-

## Конспект ТОС 1 част

### Теория – 1ви семестър

1. Същност, история и професионална характеристика на кинезитерапията/физиотерапията.
2. Модел на неспособност.
3. Международна класификация на функцията, неспособността и здравето (ICF).
4. Модел на прилагане на физиотерапия. Разработване на кинезитерапевтична програма.
5. Здравна промоция, здравна профилактика и фитнес.
6. Научно-практически направления на КТ.
7. Основни средства на КТ.
8. Историческо развитие на КТ.
9. Научни основи на КТ.
10. Клинико-физиологични основи на КТ. Нервно-мускулен механизъм на увеличаване на мускулната сила и издръжливост.
11. Механизми на възстановяване на мускулната стабилизация и релаксация.
12. Механизми на увеличаване на мекотъканната и ставна подвижност и еластичност.
13. Развитие на координацията, равновесието и комплексната функция.
14. Общи принципи на приложение на кинезитерапия/физиотерапия.
15. Аспекти на физическата функция.
16. Същност и характеристика на лечебните упражнения.
17. Пасивни и активно-асистирани упражнения.
18. Упражнения във водна среда.

### Практика – 1ви семестър

1. Скициране на лечебните упражнения
2. Пасивни упражнения за горен крайник и раменен пояс
3. Пасивни упражнения за долен крайник
4. Пасивни упражнения за шия и торс
5. Авто-асистирани упражнения за горен крайник
6. Авто-асистирани упражнения за долен крайник
7. Механично-асистирани упражнения за горен крайник – в суспенсия и с макаричкови системи
8. Механично-асистирани упражнения за долен крайник – в суспенсия и с макаричкови системи
9. Методи за възстановяване на локомоторните способности

## Конспект ТОС 2-ра част

### Теория – 2ри семестър

1. Физиотерапия при мускулно-скелетни дисфункции. Състояния, изискващи прилагане на мускулно-скелетна физиотерапия.
2. Принципи на функционален анализ, оценка и прогноза. Съставяне на кинезитерапевтична програма.
3. Основи на мануалната терапия. Стречинг и мускулни техники.
4. Упражнения срещу съпротивление (резистивни упражнения).
5. Физиотерапия при нервно-мускулни дисфункции.
6. Състояния, изискващи прилагане на физиотерапия при нервно-мускулни дисфункции.
7. Проприоцептивно нервно-мускулно улесняване (PNF).
8. Диагонално-спирални модели на движение.
9. Физиотерапия при кардио-васкуларни и респираторни дисфункции.
10. Състояния, изискващи прилагане на физиотерапия при кардио-васкуларни и респираторни дисфункции
11. Принципи на аеробната тренировка.

### Практика 2ри семестър

1. Упражнения срещу съпротивление за горен крайник – мануално, със свободна тежест, с еластична лента, с кабелна система.
2. Упражнения срещу съпротивление за долен крайник - мануално, с пясъчен маншет, с еластична лента, с кабелна система.
3. Упражнения срещу съпротивление за мускулите на трупа.
4. Стречинг за горен крайник и раменен пояс.
5. Стречинг за долен крайник и торс.
6. Проприоцептивно нервно-мускулно улесняване.
7. Диагонално-спирални модели на движение.

---

## **КОНСПЕКТ**

### **по Кинезиологични основи на КТ – 2014 за студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ**

1. Кинезиология – определение и основни понятия. Механично обременяване на опорно-двигателния апарат.
2. Кинематика на човешките движения. Видове движения.
3. Кинетика на човешките движения. Векторно представяне на силовото действие. Център на тежестта. Момент на силата. Опорна площ. Равновесие.
4. Видове анатомични лостове. Отворена и затворена кинетична верига.
5. Видове ставни свързвания. Биомеханични свойства на ставните структури. Функционална класификация на ставите.
6. Ставна механика. Физиологична и аксесорна подвижност. Отворена и затворена кинетична верига.
7. Биомеханични свойства, структура и функция на скелетната мускулатура. Регулация на мускулното действие. Видове мускулни влакна. Видове мускулна контракция.
8. Кинезиологични особености на мускулното действие. Механичен ефект на мускулната контракция. Кинезиологични правила за апроксимация и деторзия. Силова двойка.
9. Функционална класификация на мускулите, активна и пасивна мускулна недостатъчност.
10. Функционални и структурни особености на гръбначния стълб. Кинематика на шийния дял.
11. Кинематика на гръдния и лумбалния дял на гръбначния стълб.
12. Структурни и функционални особености на гръдния кош. Кинетика и кинематика на дихателните движения.
13. Поза – определение, динамика и запазване на равновесието при стоеж.
14. Структурни и функционални особености на раменния комплекс. Кинетика и кинематика на раменния пояс.
15. Кинетика и кинематика на гленохумералната става. Скапуло-хумерален ритъм.
16. Функционални особености, кинетика и кинематика на лакътния комплекс.
17. Функционални особености, кинетика и кинематика на китката.
18. Функционални особености, кинетика и кинематика на ръката.
19. Комплексна функция на ръката като ефекторен орган.

20. Структура и функционални особености на тазобедрената област. Кинематика на тазовия пръстен и на движенията на таза.
21. Кинетика и кинематика на тазобедрената става.
22. Кинетика и кинематика на коляното
23. Кинетика и кинематика на глезена – горна и долна скочна става.
24. Кинетика и кинематика на ходилото.
25. Обща кинезиологична характеристика на ходенето – ключови моменти, тръгване, цикъл на ходене
26. Кинетика и кинематика на опорната и маховата фаза при ходене.

#### Литература

1. Попов Н. Кинезиология и патокинезиология на опорно-двигателния апарат, София, НСА-прес, 2009
  2. Попов Н. и съавт, Въведение във физиотерапията – основни средства и методи, София, НСА-прес, 2012
  3. Лекционния курс
-

## **К О Н С П Е К Т**

### **по ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ – 2015/2016 Г.**

#### **за студенти по специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ**

### ТРАВМАТОЛОГИЯ

1. Ортопедия и травматология - същност, предмет, основни принципи и методи за диагностика и лечение на травматологично болен
2. Мекотъканны травми – контузия, навяхване, смачкване, рани-видове. Основни принципи на лечение на закритите и открити травми
3. Фрактури –закрити, открити, патологични – механизъм на получаване, класификация, клинична картина
4. Фрактури – основни принципи на лечение, методи на лечение
5. Костно срастване – етапи на костното срастване,
6. Счупвания на ключицата и лопатката – механизъм на получаване, класификация, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
7. Счупвания в проксималния край на раменната кост – механизъм на получаване, класификация, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
8. Счупвания на диафизата на раменната кост – механизъм на получаване, класификация, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
9. Фрактури в областта на лакътната става – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
10. Счупвания на костите на предмишницата – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
11. Фрактури – лусации в областта на предмишницата (Монтежа, Галеаци) – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения

12. Счупвания на дисталния край на радиуса – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
13. Травми в областта на ръката – открити и закрити
14. Фрактури на гръбначния стълб – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
15. Счупвания на таза – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
16. Фрактури на ацетабулума – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
17. Фрактури на шийката на бедрената кост – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
18. Счупвания в областта на трохантерите – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
19. Счупвания на диафизата на бедрената кост – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
20. Счупвания в дисталния край на бедрената кост – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
21. Фрактури на пателата – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
22. Счупвания в проксималния край на тибията – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
23. Счупвания в областта на диафизата на подбедрицата – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
24. Счупвания в областта на глезена – механизъм на получаване, класификации, клинична картина, съвременни методи на лечение, усложнения
25. Счупвания на петната кост
26. Травми на ходилото
27. Специфика на травмите в детска възраст. Травматични епифизиолизи – класификация



- 28.Луксации – механизъм на получаване, видове, методи на лечение, усложнения
- 29.Мекотъканни травми на коляното (лигаменти, менискуси) – остра и хронична колянна нестабилност, механизъм на получаване, клиника, диагностика, лечение
- 30.Мекотъканни травми на глезенната става

## ОРТОПЕДИЯ

1. Ортопедия - същност, предмет, основни принципи и методи за диагностика на лечение на травматологично болен
2. Гръбначен стълб – анатомия, стойка, отклонения и деформитети – етиология, видове, разпространение
3. Клинични и рентгенологични методи за диагностика на гръбначните изкривявания.
4. Принципи на лечение на гръбначните изкривявания
5. Сколиоза – етиология, класификация, клиника, лечение
6. Кифоза, болест на Schoerman – етиология, класификация, клиника, лечение
7. Деформитети на гръдния кош – етиология, класификация, клиника, лечение
8. Вродена дисплазия (луксация) на тазобедрената става – етиология, методи за ранна диагностика и ранно лечение
9. Вродена дисплазия (луксация) на тазобедрената става – клинични белези преди и след прохождане, прогресия на заболяването, методи за диагностика и лечение, късни усложнения
- 10.Придобити заболявания на ходилото
- 11.Дегенеративни ставни заболявания – етиология, клинична картина, методи за диагностика, методи и видове консервативно лечение
- 12.Дегенеративни ставни заболявания – методи за диагностика, показания за оперативно лечение, видове оперативно лечение
- 13.Коксартроза – етиология, етапи, клиника, консервативно и оперативно лечение – видове

14. Гонартроза – етиология, етапи, клиника, консервативно и оперативно лечение – видове
  15. Артроза на гръбначния стълб–спондилоза, спондилоартроза, клиника, методи на лечение
  16. Асептични некрози – етиология, патогенеза, стадий на заболяването, клиника, принципи на лечение
  17. Асептична накроза на бедрената глава при деца (болест на Лег-Калве – Пертес) етиопатогенеза, клиника, лечение
  18. Асептична накроза на бедрената глава при възрастни (болест на Чандлър) етиопатогенеза, клиника, лечение
  19. Болести от пренапрежение (тендинит, бурсит, импинджмънт синдром) – етиопатогенеза, методи на лечение
  20. Компресивни синдроми на периферните нерви – етиопатогенеза, клиника, методи на лечение
  21. Синдром на карпалния канал – причини, клиника, лечение
  22. Синдроми на притискане на нервус улнарис – клиника, диагностика, лечение
  23. Рефлексна симпатикона дистрофия (Болест на Зудек) – етиопатогенеза, стадии, методи на лечение
  24. Периартрит на раменната става – видове, клиника, диагностика, лечение
  25. Усложнения при консервативно лечение на фрактурите
  26. Усложнения при оперативно лечение на фрактурите
  27. Усложнения при фрактури – забавено срастване, несрастване (псевдоартроза) класификация, клиника, лечение
  28. Увреди на периферните нерви – причини, клиника, общи принципи на диагностика и лечение
-

## **КОНСПЕКТ**

### **КИНЕЗИТЕРАПИЯ В ОРТОПЕДИЯТА И ТРАВМАТОЛОГИЯТА**

#### **I част**

**2019-2020 г.**

1. Нормална стойка, постурални нарушения и гръбначни изкривявания – термини и понятия.
2. Измерване и изследване на гръбначните изкривявания.
3. Сколиотична стойка (функционална сколиоза) – патокинезиоличен анализ и кинезитерапия.
4. Сколиоза (структурна сколиоза) – патокинезиоличен анализ и кинезитерапия.
5. Особенности на изправителната гимнастика.
6. Исторически преглед на методиките на изправителна гимнастика на Klapp, Мошков, Majosch – същност, приложение в съвременната практика.
7. Съвременни физиотерапевтични методики при сколиоза – Lyon Approach, Schroth Method, BSPTS, SEAS, Dobomed, Side Shift, FITS.
8. Кифотична стойка, кифоза и болестта на Шоерман – патокинезиологичен анализ и кинезитерапия.
9. Лордотична стойка и лордоза – патокинезиологичен анализ и кинезитерапия.
10. Кръгло-вдлъбнат гръб – патокинезиологичен анализ и кинезитерапия.
11. Плосък гръб - патокинезиологичен анализ и кинезитерапия.
12. Корсетолечение и кинезитерапия.
13. Кинезитерапия при оперативно лечение на гръбначните изкривявания.
14. Профилактика на гръбначните изкривявания.
15. Организация на изправителната гимнастика.
16. Pectus excavatum (обущарски гърди) – измервания и кинезитерапия.
17. Pectus carinatum (птичи гърди) – измервания и кинезитерапия.
18. Анатомо-физиологични особености на ходилото. Плоско ходило – измерване.
19. Кинезитерапия при плоскостъпие.

ЛИТЕРАТУРА:

---

1. Димитрова, Е. (2006). Кинезитерапия при гръбначни деформитети и постурални нарушения. В кн. Кинезитерапия в спортната практика. Под ред. на Н. Попов, ISBN 10: 954-718-194-7, 2006, с. 128-150.
  2. Каранешев, Г. и кол. (1991). Теория и методика на лечебната физкултура. МФ., С.
  3. Попов, Н. Гръбначен стълб. (2008). НСА ПРЕС, С.
  4. Соколов, Б., Маркова-Старейщинска, Г. (1991). Изправителна гимнастика. Ръководство за студенти от НСА, Под ред. на МФ, С.
  5. Kendall, F., et al. (2005). Muscles Testing and Function with Posture and Pain. 5th Edition, Lippincott Williams & Wilkins Publisher, Philadelphia.
  6. Kisner, C., Colby, L., et al. (2017). Therapeutic Exercise: Foundations and Techniques. 7th Edition Davis Company.
  7. Liebenson, C. (2019). Rehabilitation of the Spine: A Patient-Centered Approach. Third Edition.
  8. Negrini et al. (2012). 2011 SOSORT guidelines: Orthopaedic and Rehabilitation treatment of idiopathic scoliosis during growth. Scoliosis 7:3.
  9. Negrini et al. (2018). 2016 SOSORT guidelines: orthopaedic and rehabilitation treatment of idiopathic scoliosis during growth. Scoliosis and Spinal Disorders 13:3 DOI 10.1186/s13013-017-0145-8.
  10. Solberg, G. (2008). Postural Disorders & Musculoskeletal Dysfunction.
  11. Лекционен курс.
-

## **КОНСПЕКТ**

### **ЗА ИЗПИТА ПО**

### **КИНЕЗИТЕРАПИЯ В ОРТОПЕДИЯТА И ТРАВМАТОЛОГИЯТА (II част)**

1. Влияние на инактивитета върху организма на травмирования и основни паталогични промени в анатомичните структури на опорно двигателния апарат.
2. Влияние на физическите упражнения върху организма на травмирования. Основни насоки на КТ за възстановяване обема на движение в ставите и силата на мускулите.
3. Методи за функционална диагностика в ортопедията и травматологията.
4. КТ при травми на ставите и мекотъканни увреди. Задачи и средства в отделните фази на регенерация на тъканите.
5. Обща методика на КТ при консервативно лечение на фрактурите. Задачи, средства и методични указания в имобилизационния и следимобилизационния период.
6. Обща методика на КТ при оперативно лечение на травми и заболявания на ОДА. Индикации за оперативно лечение. Основни методи и примери за мускулно скелетни операции. Усложнения при следоперативното лечение. Задачи, средства и методични указания в съответните периоди на кинезитерапия.
7. Типичен мускулен дисбаланс при травми и заболявания в областта на раменния комплекс. Нарушен СХР - начини за преодоляване.
8. КТ при травматична луксация и нестабилност на раменната става.
9. КТ при фрактури на ключица, лопатка и проксимална част на хумеруса.
10. КТ при периартрит на раменната става.
11. КТ при фрактури на диафизата на хумеруса. КТ при увреда на n.radialis.
12. КТ при травми в областта на лакътната става - супракондилни и транскондилни счупвания на хумеруса, вътреставни счупвания и луксация на ставата.
13. КТ при фрактури в областта на предмишницата. Фрактура на радиуса на типично място. Особенности на КТ при синдром на Зудек.
14. КТ при фрактури в областта на ръката.
15. КТ при увреди на флексорни и екстензорни сухожилия на пръстите на ръката. Зони на увреда. Основни терапевтични методи. Периоди на възстановяване и КТ.
16. КТ при оперативно лечение на родова травма на раменния сплит (РТРС). Особенности на КТ при ортопедично лечение на РТРС.
17. Мускулни транспозиции - същност и най-често приложение. Следоперативна функционална преадаптация.

18. КТ при неусложнени фрактури на гръбначния стълб. Задачи и средства на КТ при консервативно лечение.
19. КТ при фрактури на таза.
20. КТ при коксартроза. Типичен мускулен дисбаланс при травми и заболявания в областта на ТБС.
21. КТ при фрактури в проксималната част на бедрената кост.
22. КТ след ендопротезиране на ТБС.
23. КТ при диафизарни фрактури на бедрената кост.
24. КТ при фрактури в областта на колянна става.
25. КТ при мекотъканни увреди на колянна става.
26. КТ при консервативно и оперативно лечение на гонартроза.
27. КТ при фрактури на подбедрицата.
28. КТ при мекотъканни увреди и фрактури в областта на глезена и ходилото.
29. КТ при руптура на Ахилесовото сухожилие.
30. КТ при ампутации и дезартикулации на крайниците. Предпротезна подготовка и функционална адаптация след протезиране на горен и долен крайник.
31. Спортна травматология. Основни клинични проблеми. Профилактика на спортния травмизъм. Особенности на КТ при възстановяване на спортисти.
32. Детски травматизъм. Особенности на регенеративния процес при децата. Особенности на КТ при отделните възрастови групи.
33. КТ при неврорафия.

---

#### ЛИТЕРАТУРА:

1. ДИМИТРОВА, Е. Мобилизация на периферни нерви. НСА-прес, С. 2016;
2. ДИМИТРОВА, Е. Раменен комплекс - функционална диагностика и кинезитерапия. НСА-прес, С. 2006;
3. КАРАНЕШЕВ, Г. и кол. Теория и методика на лечебната физкултура. С. 1983;
4. МАТЕВ Ив., Банков Ст. Рехабилитация при увреди на ръката, МФ, С., 1977;
5. ПОПОВ, Н. Клинична патокинезиологична диагностика в ортопедично-травматологичната кинезитерапия. НСА-прес, С. 2002;
6. ПОПОВ, Н. Гръбначен стълб. Функционална диагностика и кинезитерапия. НСА-прес, С. 2002;
7. ПОПОВ, Н., Е. ДИМИТРОВА. Кинезитерапия при травми и заболявания на горния крайник. София, 2007.
8. ПОПОВ Н. и съавт., Физиотерапия при мускулно-скелетни дисфункции на долния крайник, С., 2012.
9. СОКОЛОВ, Б., Г. Маркова-Старейшинска. Изправителна гимнастика. С. 1981;
10. СОКОЛОВ, Б. Живот без ръце. С., 2008;
11. ШОЙЛЕВ Д. Спортна травматология. С., 1983

## КОНСПЕКТ

### по Общи методи за функционални изследвания и оценка в кинезитерапията

1. Обща методика на функционална диагностика на ОДА - основни принципи, план на изследване, кратка характеристика на методите на изследване.
2. ММТ - възникване, същност. Основни понятия, принципи на изследване, оценки.
3. Симптоми при увреда на n. axillaris.
4. Симптоми при увреда на n. radialis.
5. Симптоми при увреда на n. ulnaris.
6. Симптоми при увреда на n. medianus.
7. ММТ на мускули на лопатката - елевация.
8. ММТ на мускули на лопатката - аддукция и абдукция с депресия.
9. ММТ на мускули на лопатката - абдукция с ротация нагоре.
10. ММТ на мускули на раменната става - флексия и екстензия.
11. ММТ на мускули на раменната става - хоризонтална флексия.
12. ММТ на мускули на раменната става - абдукция.
13. ММТ на мускули на раменната става - вътрешна ротация.
14. ММТ на мускули на раменната става - външна ротация.
15. ММТ на мускули на лакътната става - флексия и екстензия.
16. ММТ на мускули на лакътната става - пронация и супинация.
17. ММТ на мускули на китката - флексия с радиално отвеждане, флексия с улнарно отвеждане.
18. ММТ на мускули на китката - екстензия с радиално отвеждане, екстензия с улнарно отвеждане.
19. ММТ на мускулите на пръстите на ръката - mm. lumbricales, mm. interossei.
20. ММТ на мускулите на пръстите на ръката - МФС екстензия.
21. ММТ на мускулите на пръстите на ръката -- ПИС флексия, ДИС флексия.
22. ММТ на мускулите на палеца - КМС радиална абдукция, КМС палмарна абдукция.
23. ММТ на мускулите на палеца - КМС аддукция и опозиция.
24. ММТ на мускулите на палеца - МФС флексия, МФС екстензия.
25. ММТ на мускулите на палеца - ИФС флексия, ИФС екстензия.
26. Симптоми при увреда на n. femoralis.
27. Симптоми при увреда на n. ischiadicus.
28. Симптоми при увреда на n. tibialis.

29. Симптоми при увреда на *n. peroneus communis*.
30. Симптоми при увреда на *n. peroneus profundus*.
31. Симптоми при увреда на *n. peroneus superficialis*.
32. ММТ на мускули на тазобедрената става - флексия.
33. ММТ на мускули на тазобедрената става - екстензия.
34. ММТ на мускули на тазобедрената става - абдукция.
35. ММТ на мускули на тазобедрената става - аддукция.
36. ММТ на мускули на тазобедрената става - вътрешна ротация.
37. ММТ на мускули на тазобедрената става - външна ротация.
38. ММТ на мускули на тазобедрената става - *m. sartorius* и *m. tensor fasciae latae*.
39. ММТ на мускули на колянната става - флексия.
40. ММТ на мускули на колянната става - екстензия.
41. ММТ на мускули на глезенната става - плантарна флексия.
42. ММТ на мускули на глезенната става - дорзална флексия със супинация.
43. ММТ на мускули на глезенната става - плантарна флексия със супинация.
44. ММТ на мускули на глезенната става - пронация и плантарна флексия.
45. ММТ на мускулите на ходилото.
48. ММТ на мускулите на шията - флексия.
49. ММТ на мускулите на шията - екстензия.
50. ММТ на мускулите на туловището - флексия, флексия с ротация.
51. ММТ на мускулите на туловището - екстензия.
52. ММТ на мускулите на туловището - елевация на таза.
53. ММТ на лицевата мускулатура.
54. SFTR методика за измерване обема на движение в ставите - основни принципи, кодово обозначение на нормален обем на движение, контрактури, деформации и анкилози на ставите.
55. Измерване на обема на движение в раменната става по SFTR методиката.
56. Измерване на обема на движение в лакътната става и радиоулнарните стави по SFTR методиката.
57. Измерване на обема на движение в киткените стави по SFTR методиката.
58. Измерване на обема на движение в ставите на пръстите на ръката по SFTR методиката.
59. Измерване на обема на движение в тазобедрената става по SFTR методиката.
60. Измерване на обема на движение в колянната става по SFTR методиката.
61. Измерване на обема на движение в глезенната става по SFTR методиката.
62. Измерване на обема на движение в шиен дял на гръбначния стълб.
63. Методи за функционална диагностика на гръбначния стълб.
64. Методи за изследване на походката.
65. Методи за изследване на функциите на ръката.
66. Други методи за функционална диагностика на ОДА – сантиметрия, миотонометрия, динамометрия, тензометрия, ЕМГ и др.



67. Образни методи за диагностика на ОДА. Рентгенология - принципи и технически възможности. Рентгеново изследване - особености на обекта на рентгеново изследване влияещи върху рентгеновия образ, особености на рентгеновия образ.
68. Рентгенов образ на дълга тръбеста кост, на къса и на плоска кост при норма и патология. Особености на костта в детска възраст и при възрастни.
69. Рентгенов образ на става при норма и патология..
70. Рентгенология - видове промени в костите, фактори водещи до промени в костите. Основни патологични процеси в костите - остеопороза, остеолиза, остеонекроза, остеосклероза, периостоза, патологична костна преустройство - същност, рентгенов образ.
71. Образни методи за изследване на ОДА - компютърна томография, магнитно-резонансна томография, сонография, ангиография, артрография.
72. Методи за изследване на сърдечно-съдова и дихателна система.
73. Методи за изследване на нервна система.
74. Особености на функционалното изследване в педиатрията и в гериатрията.

---

### **Литература:**

---

1. Банков, С. Мануално мускулно тестване с основи на кинезиологията и патокинезиологията. С., МиФ, 1991.
  2. Гикова, М., Н. Савова, Здр. Аракчийски, Здр. Стефанов. Клинична анатомия. Образна анатомия и диагностика. Моделиране на двигателния апарат. С., НСА ПРЕС, 2003.
  3. Димитрова, Е. Раменен комплекс – функционална диагностика и кинезитерапия. С., НСА ПРЕС, 2006.
  4. Димитрова, Е., Н. Попов. Ръководство за упражнения по функционална диагностика на ОДА. С., НСА ПРЕС, 2002.
  5. Дебрунер, Х., В. Хеп. Ортопедична диагностика. С., 1995.
  6. Каранешев, Г., Д. Милчева, С. Янчева. Методи за диагностика и изследване в лечебната физкултура. Учебно помагало за специалисти. С., ИПБ при НСА, 1991.
  7. Любенова Д. Кинезитерапия при нервни и психични болести. Бетапринт, София, 2011.
  8. Начев, Ч. Вътрешни болести. Знание, 1997.
  9. Попов, Н. Гръбначен стълб – функционално изследване и кинезитерапия. С., 2002.
  10. Попов, Н. Клиничен патокинезиологичен анализ в ортопедично-травматологичната кинезитерапия. С., 2003.
- 
11. Попов Н., Попова Д, Груева Т, Функционално изследване и анализ в мускулно-скелетната кинезитерапия, НСА-ПРЕС, С., 2012.
  12. Янда, Вл. Мускулен тест. С., МиФ, 1959.
  13. Clarkson, H., G. Gilewich. Musculoskeletal assessment. Joint Range of Motion and Manual Muscles Strength. W & W Baltimore, 1989.
  14. Daniels, L., C. Worthingham. Muscle testing. Techniques of manual examination. W. B. SAUNDERS Company, 1972.

## **К О Н С П Е К Т**

### **ПО ПАТОАНАТОМИЯ**

#### **за студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ**

1. Предмет и методи на патологичната анатомия: аутопсия, биопсия, некропсия.
2. Клетъчни увреждания - етиологични фактори.
3. Обща характеристика на уврежданията на клетката и междуклетъчния матрикс.
4. Абнормни нарушения на вещества в клетките. Обща характеристика.
5. Абнормно отлагане на пигменти в клетките. Обща характеристика.
6. Отлагане на хемоглобиногенни пигменти: хемосидерин. Хемосидероза.
7. Хемоглобиногенни пигменти: билирубин. Видове жълтеници.
8. Нарушения в отлагането на меланина.
9. Екзогенни пигменти. Видове.
10. Клетъчна смърт (некроза). Определение, причини и видове.
11. Обща характеристика на нарушенията на периферното кръвообращение. Артериална и венозна хиперемия. Общи органни промени.
12. Артериална хиперемия. Видове.
13. Венозна хиперемия. Остра и хронична. Характеристика на патологичните промени в белите дробове и черния дроб.
14. Тромбоза. Строеж и видове тромби. Изход от тромбозата.
15. Емболия. Характеристика на артериалната и венозна емболия. Органни нарушения при видовете емболии.
16. Инфаркт. Определение. Видове инфаркти според органната локализация: миокард, мозък, бял дроб.
17. Кръвотечение. Видове, според механизма и мястото на кръвене.
18. Нарушение в циркулацията на тъканата течност. Оток.
19. Възпаление - определение, наименования. Обща характеристика на фазите на възпаление.
20. Ексудативно възпаление. Видове според морфологичната характеристика и клетъчния състав.
21. Хронично възпаление. Обща характеристика. Видове клетки, участващи в пролиферативното възпаление.

22. Компенсаторно-възстановителни процеси. Обща характеристика: хипертрофия, атрофия, регенерация.
23. Регенерация. Обща характеристика. Видове клетки според растежния си потенциал.
24. Регенерация на различните видове тъкани.
25. Тумори. Определение, етиология и патогенеза на туморите.
26. Обща характеристика на доброкачествените и злокачествени тумори. Класификационни наименования.
27. Доброкачествени и злокачествени епителни тумори.
28. Съединително тъкани (мезенхимни) тумори. Доброкачествени и злокачествени.
29. Заболявания на сърдечно-съдовата система - исхемична болест на сърцето.
30. Хипертонична болест - усложнения.
31. Атеросклероза - усложнения.
32. Заболявания на дихателната система - пневмонии - видове.
33. Хронична обструктивна белодробна болест - усложнения.
34. Заболявания на храносмилателната система - гастрити, язвена болест.
35. Заболявания на тънкото и дебелото черво - възпалителни и туморни.
36. Заболявания на черния дроб и жлъчния мехур.
- 37/1. Смущения в развитието. Костни патологии – фрактури.
- 37/2. Възпалителни заболявания и тумори на костите.
38. Заболявания на ендокринната система - хипофизна жлеза.
39. Заболявания на ендокринната система - щитовидна и надбъбречни жлези.
40. Захарен диабет - усложнения.
41. Заболявания на нервната система - дегенеративни и циркулаторни.
42. Възпалителни заболявания на нервната система.

#### ЛИТЕРАТУРА:

1. Янев Е., И. Михайлов, “Основи на общата патология и патологичната физиология”, С., Лодос, 2000
  2. Захариева Ек., Г. Каранешев, “Обща патология”, М., М и Ф, 1989
  - Михайлов И., Лекционен курс по патология, 2001 г.
-

## **КОНСПЕКТ**

### **по ПАТОКИНЕЗИОЛОГИЯ И ФУНКЦИОНАЛЕН АНАЛИЗ – 1ва част** **За студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ – 3ти семестър**

#### *Теоретична част*

1. Място и роля на функционалното изследване и анализ в кинезитерапевтичната практика – модел на прилагане на кинезитерапия.
2. Общи принципи на функционалното изследване.
3. История на страданието. Изследване и анализ на болката.
4. Оглед, палпация.
5. Основни принципи при изследване на движенията. Сканиращо изследване.
6. Изследване на активните движения.
7. Изследване на пасивните физиологични и аксесорни движения.
8. Краен усет. Капсулен и некапсулен модел на ограничаване на движенията.
9. Изследване на движенията срещу съпротивление.
10. Специални тестове.
11. Тестове за комплексно функционално изследване.

#### **Практическа част**

1. Функционално изследване на рамото
2. Функционално изследване на лакътя
3. Функционално изследване на китката и ръката
4. Функционално изследване на тазобедрена става
5. Функционално изследване на коляното
6. Функционално изследване на глезен и ходило

## Литература:

1. **Попов Н., Попова Д, Груева Т, Функционално изследване и анализ в мускулно-скелетната кинезитерapia, НСА-ПРЕС, София, 2012**
2. **Попов Н и съавт, Въведение във физиотерapiята – основни средства и методи, НСА-ПРЕС, София, 2012**
3. **Лекционния курс**

---

## КОНСПЕКТ

### по ПАТОКИНЕЗИОЛОГИЯ И ФУНКЦИОНАЛЕН АНАЛИЗ – 2ра част За студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ – 4ти семестър

1. Патокинезиология – определение и задачи.
2. Характеристика и етиология на двигателния дефицит. Био-психо-социален подход при преценката на двигателния дефицит. Остра и репетиторна увреда.
3. Патофактори нарушаващи ставната подвижност.
4. Патофактори, нарушаващи мускулната функция.
5. Мускулен дисбаланс – същност, причини и развитие.
6. Адаптивни промени при развитие на двигателен дефицит.
7. Характеристика на основните клинични стадии на възстановяване след мекотъканни травми – остър, подостър, хроничен стадий и стадий на хронично възпаление
8. Остеоартрит и ревматоиден артрит – клинично-функционална патология
9. Патологични промени в тъканите при имобилизация и инактивитет
10. Патокинезиологични промени на гръбначния стълб – общ ефект на стареенето.
11. Типични функционални патологии на гръбначния стълб.
12. Патокинезиологични промени при травми на гръбначния стълб.
13. Нарушения на позата в сагиталната равнина (лордотична стойка, отпусната стойка, плосък гръб, кифотична стойка, протрахирана поза на главата) – етиологични фактори, потенциални източници на болка, характерен мускулен дисбаланс
14. Нарушения на позата във фронталната равнина - етиологични фактори, потенциални източници на болка, характерен мускулен дисбаланс
15. Патокинезиологична характеристика на рестриктивните синдроми (артропатии) на раменната става – адхезивен капсулит, замръзнало рамо.
16. Патокинезиологична характеристика на болковите синдроми на раменната става – синдром на субакромиално притискане.

17. Патокинезиологични предпоставки и характеристика на гленохумералната нестабилност.
18. Адаптивни механизми при двигателен дефицит в лакътния комплекс.
19. Патокинезиологична характеристика на травмите увредите от репетитивно претоварване в лакътния комплекс.
20. ПК промени при нервни увреди в лакътния комплекс.
21. Патокинезиологични характеристики на карпалната нестабилност.
22. Патокинезиологични промени при дегенеративни заболявания и травми в областта на ръката.
23. ПК при нервни увреди в областта на ръката.
24. Патокинезиологични промени при синдром на карпалния канал и на канала на Guion.
25. Патокинезиологични промени на ръката при ревматоиден артрит.
26. Патокинезиологична промени при ставни патологии и болка в ТБС.
27. ПК характеристика на травмите в ТБС.
28. ПК промени при ограничена подвижност, мускулна слабост и дисбаланс в ТБС.
29. ПК промени при структурни аномалии на бедрената кост.
30. ПК характеристика на деформациите на коляното в сагиталната и фронталната равнина.
31. ПК характеристика на травмите в коляното.
32. Патокинезиологична характеристика на пателофеморалните дисфункции
33. Патокинезиологични промени при ставни патологии в областта на коляното, при ограничена подвижност и нарушена мускулна функция.
34. Патокинезиологична характеристика на основните деформации на глезена и ходилото – pes planus, pes excavatus.
35. Патокинезиологична характеристика на hallux valgus.
36. Патокинезиологични промени при ставни патологии на глезена и ходилото.

#### *Литература:*

1. **Попов Н.** *Кинезиология и патокинезиология на опорно-двигателния апарат, НСА-ПРЕС, София 2009*
2. **Попов Н.** и съавт., *Физиотерапия при мускулно-скелетни дисфункции на долния крайник,, София, 2012*
3. **Лекционния курс**

## **КОНСПЕКТ**

### **по МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И ДЕОНТОЛОГИЯ**

#### **За студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ, I курс, I семестър**

1. Медицинска етика - историческо развитие, същност и задачи.
2. Принципи и правила на медицинската етика.
3. Етични кодекси. Етичен кодекс на кинезитерапевтите според WCPT.
4. Роля и функции на етичните комисии.
5. Медицинска деонтология - определение, цел и задачи
6. Основни деонтологични източници
7. Проблематика на медицинската деонтология
8. Съдебномедицинска експертиза.
9. Деонтологично-правни проблеми на човешката репродукция
10. Деонтологично-правни проблеми при генетични изследвания
11. Деонтологични проблеми при терминално болни
12. Деонтологично-правни проблеми свързани със СПИН
13. Биоетика - определение, цел, задачи
14. Права на пациента. Информирано съгласие

#### **Библиография**

1. Раданов Ст. Съдебна медицина и медицинска деонтология. Сиела, София, 2006.
  2. Воденичаров, Ц., С. Попова. Медицинска етика. ДАК, 2003
  3. [www.wcpt.org](http://www.wcpt.org) Declarations of Principle - Ethical Principles. World Confederation for Physical Therapists.
  4. [www.wcpt.org](http://www.wcpt.org) Informed Consent. Declaration of Principle: Patients'/clients' rights in physical therapy, 2007.
  5. <http://medic.etilena.info>
  6. Лекционен курс
-

## **КОНСПЕКТ**

### **по ЛАТИНСКИ ЕЗИК МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ**

#### **За студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ, I курс, I семестър**

1. Произношение, роля на латинския език и начин на образуване и гръцките терминоелементи в съвременната медицинска терминология.
2. Съществителни и прилагателни имена по първо склонение.
3. Съществителни и прилагателни имена по второ склонение.
4. Съществителни и прилагателни имена по трето склонение.
5. Съществителни имена по четвърто склонение.
6. Съществителни имена по пето склонение.

#### Библиография

1. Станкова, И., Джабарова-Попова, А. Учебник по Латински език за медицински специалности. издателство „Изток-Запад“, София, 2018 г.
2. Станкова, И. Учебна тетрадка по латински език за медицински специалности. Издателство „Изток-Запад“, София, 2018 г.



## КОНСПЕКТ

### По МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ – МОБИЛИЗАЦИЯ НА ПЕРИФЕРНИТЕ СТАВИ за студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ – II курс-3ти семестър

#### Теоретична част

1. Основни понятия в мануалната терапия – двигателен сегмент, кинематичен комплекс, лечебна равнина.
2. Видове ставни движения. Линеарна трансляция, дистракция и компресия. Конвексно-конкавно правило.
3. Биомеханични особености на гръбначния стълб.
4. Определение и историческо развитие на мануалната терапия.
5. Принципи на изследване на ставните дисфункции и на аксесорната подвижност.
6. Принципи на прилагане на ставна мобилизация.
7. Степени на въздействие при ставна мобилизация.
8. Начало и развитие на лечебния план.
9. Показания за прилагане на ставна мобилизация.
10. Противопоказания за прилагане на ставна мобилизация.
11. Особенности на мобилизацията на аксиалната скелетна система.

#### Практическа част

1. Мобилизация на раменния комплекс.
2. Мобилизация на лакътния комплекс.
3. Мобилизация на китката и ръката.
4. Мобилизация на тазобедрената става.
5. Мобилизация на коляното.
6. Мобилизация на глезена и ходилото.
7. Изследване и мобилизация на сакроилиачните стави.
8. Изследване и мобилизация на лумбален дял.
9. Изследване и мобилизация на торакален дял.
10. Изследване и мобилизация на шиен дял.

#### Литература:

1. Попов Н, Мобилизация на периферните стави и гръбначния стълб”, София, НСА-ПРЕС, 2018
2. Лекции по темата

## Конспект

### МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ

#### Мускулни техники и мобилизации на периферните нерви

#### II курс, 4 семестър

### Теория

#### Мануални мускулни техники

1. Мускулно-релаксаци и стречинг техники в мануалната терапия – определение, цел на приложение, основни задачи.
2. Физиологична обосновка за приложението на мускулно-релаксаци и стречинг техники в мануалната терапия.
3. Нормална функция на мускулите. Мускулна дисфункция.
4. Показания за приложение на мускулните техники.
5. Противопоказания за приложение на мускулните техники.
6. Основен принцип на работа при приложението на мускулните техники.
7. Функционално изследване. Тестове за повишен тонус или скъсяване на мускули.
8. Място на мускулните техники в процедурата по КТ.
9. Видове (класификации) мускулни техники.
10. Постизометрична релаксация (ПИР) по К. Lewit – описание на техниката, дозировка, показания и противопоказания за приложение.
11. Реципрочна инхибиция – описание на техниката, дозировка, показания и противопоказания за приложение.

12. Постулеснителен стречинг (ПУС) по Vl. Janda (PFS – postfacilitation stretching) – описание на техниката, дозировка, показания и противопоказания за приложение.

13. Автостречинг – определение, методични правила, дозировка, показания и противопоказания за приложение.

#### **14. Тестове за невродинамика**

15. Същност и основни понятия на метода за мобилизация на нервната система. Биомеханика на нервна система. Клинична невродинамика – структурни части.

16. Тестове за невродинамика – определение, базови тестове, анализ на теста.

17. Методика на приложение на тестовете за невродинамика.

18. Показания за приложение на тестовете за невродинамика.

19. Противопоказания за приложение на тестовете за невродинамика.

20. Нормални и патологични реакции при тестването.

21. Диференциална диагноза.

22. Примери за клинични състояния, при които често се открива патоневродинамика.

### **Практика**

#### **Мануални мускулни техтики (ПИР, РИ, ПУС):**

1. Раменна става – m. pectoralis major, m. latissimus dorsi, m. subscapularis.
2. Лопатка – m. levator scapulae, mm. romboidei.
3. Лакътна става – m. biceps brachii, m. brachialis, m. pronator teres и m. pronator quadrates.
4. Китка и пръсти – флексори на китка и пръсти, m. flexor digitorum superficialis; екстензори на китка и пръсти.
5. Тазобедрена става – m. iliopsoas, аддуктори на ТБС, m. gluteus medius, m. piriformis, m. gluteus maximus, m. tensor fasciae latae, вътрешни ротатори на ТБС.

6. Колянна става – m. quadriceps femoris, ишиокрурална мускулатура, m. biceps femoris (c. longum), m. popliteus.
7. Глезенна става – m. triceps surae, m. soleus, mm. fibulares, m. tibialis posterior, m. tibialis anterior.
8. Елевация на таза – m. quadratus lumborum.
9. Паравертебрална мускулатура – лумбален дял.
10. Паравертебрална мускулатура Th-L – дял.
11. Шиен дял на гръбначния стълб – флексори, екстензори, ротатори, m. trapezius (низходяща част), m. sternocleidomastoideus.

## **12. Тестове за невродинамика**

13. Пасивна флексия на шията.
14. Повдигане на изправен долен крайник (ППК). Начини за прилагане на сензитивизиращото движение. Тестове за n. tibialis и n. peroneus communis.
15. Пасивна флексия на колянна става от лег (ПФКС). Комбинация между флексионен тест за тялото и ПФКС.
16. Флексионен тест (Slump test).
17. Първи тест за невродинамика на горен крайник (n. medianus).
18. Втори тест за невродинамика на горен крайник (n. medianus).
19. Трети тест за невродинамика на горен крайник (n. radialis).
20. Четвърти тест за невродинамика на горен крайник (n. ulnaris).

## **Литература**

1. Димитрова, Е. Мобилизация на нервната система. НСА ПРЕС, С., 2003.
2. Димитрова, Е. Мобилизация на периферни нерви. НСА ПРЕС, С., 2016.
3. Димитрова, Е. Мускулна релаксация и стречинг в мануалната терапия. НСА ПРЕС, С., 2008.

## КОНСПЕКТ ПО ПАТОФИЗИОЛОГИЯ

за студенти от специалност „Кинезитерапия“ – II курс ОКС „Бакалавър”

1. Предмет на патофизиологията. Основни понятия - здраве, болест, етиология, патогенеза.
2. Патофизиология на екзогенните заболявания – висока околна температура, ниска околна температура, нарушения в терморегулацията.
3. Патофизиология на екзогенните заболявания - ултравиолетови лъчи, механични фактори, електрически ток, поражения от мълния.
4. Въздействие на ниско атмосферно налягане, високо хидростатично налягане, биологични и химични фактори.
5. Възпаление. Шокови състояния.
6. Хипоксии - видове. Компенсаторни механизми.
7. Нарушения в алкално-киселинното равновесие.
8. Патофизиология на тъканния растеж
9. Патофизиология на реактивността и резистентността. Имунитет. Алергия.
10. Патофизиология на кръвта. Заболявания на белия кръвен ред. Анемии. Нарушения на кръвосъсирването. Тромбоцитопатии.
11. Патофизиология на ендокринната система. Диабет, болести на половите жлези. Патофизиология на стреса.
12. Патофизиология на ендокринната система. Болести на хипофизата, надбъбрека, щитовидната и паращитовидните жлези.
13. Патофизиология на нервната система - сетивни нарушения.
14. Патофизиология на нервната система - двигателни нарушения. Мозъчен инсулт.
15. Патофизиология на сърдечносъдовата система - клапни пороци, ритъмно-проводни нарушения, внезапна сърдечна смърт.
16. Патофизиология на сърдечносъдовата система - ИБС, инфаркт на миокарда, кардиомиопатии, спортно сърце, сърдечната недостатъчност.
17. Патофизиология на периферното кръвообращение и микроциркулацията – хипертония, хиперемия, исхемия, стаза, тромбоза, емболия.

18. Патофизиология на дихателната система - ХОББ (хроничен бронхит и емфизем), съдови заболявания, бронхиална астма.

19. Патофизиология на дихателната система - инфекции, ателектаза, карцином, ехинокок, пневмоторакс, дихателна недостатъчност.

20. Патофизиология на храносмилателната система - болести на хранопровода, стомаха, дванадесетопръстника, ентерити и колити.

21. Патофизиология на храносмилателната система - хернии, илеус, болести на перитонеума, черния дроб, жлъчката и жлъчните пътища, панкреаса.

22. Патофизиология на метаболизма - липидна обмяна. Атерогенеза, патогенеза на атеросклерозата.

23. Патофизиология на метаболизма - въглехидратна и белтъчна обмяна.

24. Патофизиология на отделителната система.

---

## **К О Н С П Е К Т**

### **по Естествени, преформирани физикални фактори и балнеология – I част**

за студентите от специалност КИНЕЗИТЕРАПИЯ – I курс ОКС „Бакалавър”

#### **Основи на електрофизиотерапията**

1. Физикална терапия. Физикални фактори – определение, видове. Естествени и преформирани физикални фактори. Физични енергии използвани за лечение – видове. Електромагнитен спектър.
2. Биофизични основи на електричеството. Определение и видове. Съвременна концепция за електричеството: електрически заредени частици, свободни и свързани електрони, електрически ток, статично електричество, потенциал и потенциална разлика . Видове електрически токове използвани за лечение.
3. Биофизични основи на магнетизма. Магнетизъм: свойства на магнити и немагнити, магнитни полюси, магнитни силови линии, електромагнетизъм, магнитни ефекти на електрическите токове, електро-магнитна индукция. Магнитни полета прилагани с терапевтична цел.
4. Постоянни и променливи електрически токове: определение и видове. Форма, честота, амплитуда и фаза. Количество електричество, проводници и изолатори, съпротивление, Закон на Ом. Мерни единици.
5. Галваничен ток – определение, йонизация и електрофореза.
6. Нискочестотни токове – определение, видове.
7. Средночестотни токове – определение. Интерферентни и синусоидално-модулирани токове.
8. Високочестотни токове – определение. Токове на Д'Арсонвал, ултрависоко-честотни и свръхвисоко-честотни токове.
9. Ултразвук - определение, физични принципи и свойства. Принципно техническо устройство на апарати за ултразвукова терапия.
10. Светлолечение – определение, видове лъчи. Физични принципи и свойства на светлината. Инфрочервени и ултравиолетови лъчи. Изкуствени източници - принципно устройство.
11. Топлолечебни фактори и криотерапия. Физични принципи и свойства.
12. Водолечебни фактори. Физични принципи и свойства.
13. Климатични и балнеолечебни фактори. Физични принципи и свойства.

# КОНСПЕКТ ЗА ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ ПО ЕПФФ

## II курс КТ

1. **Лечение с Ултразвук:** определение, параметри, физиологични ефекти, методики на приложение, апликационни техники, дозировка.
  2. **Лечение с Ултразвук:** терапевтични ефекти и показания за прилагане на ултразвуковата терапия.
  3. **Ултрафонофореза** – определение, механизъм на действие, методи на приложение, показания и противопоказания за прилагане.
  4. **Светлолечение с Ултравиолетови лъчи:** определение, фотосенсибилизация. Дозирание. Биодоза. Еритема фотоелектрика.
  5. **Светлолечение с Ултравиолетови лъчи:** физиологични и терапевтични ефекти.
  6. **Светлолечение с Ултравиолетови лъчи:** определение, видове методики на прилагане.
  7. **Светлолечение с Ултравиолетови лъчи:** общо ултравиолетово облъчване – методика, показания и противопоказания за прилагане.
  8. **Светлолечение с Ултравиолетови лъчи:** еритемотерапия - методика, показания и противопоказания за прилагане.
- 
1. Физикална терапия. Учебник за студенти по медицина. Под ред. на Й. Гачева, М. Рязкова, Н. Тодоров. София. Медицина и физкултура. 1993
  2. Ръководство по физикална терапия за студенти по медицина. Под ред. на М. Рязкова, И. Кирова, Р. Дикова. София. Медицина и физкултура. 1998
  3. Физикална терапия. Обща и специална част. Под ред. на М. Рязкова, И. Кирова. София. Медицинско издателство “Арсо”. 2002
  4. Лекционен курс